

HET RECHTVAARDIGEND GELOOF

© 2015 - Tekstservice Vermeulen
Verlengde Bredestraat 47, 4194 RV Meteren
Telefoon 0345 – 58 16 35

www.tekstsservicevermeulen.nl

ISBN 978 90 78164 14 2

NUR 704

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopieën, microfilm of welke andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ds. A. Kort

Het rechtvaardigend geloof

Het zaligmakende geloof
volgens
Schrift en belijdenis

TEKSTSERVICE VERMEULEN - METEREN

Inhoud

Verantwoording	11
Schrift en belijdenis 12	Persoonlijk 15
Nood der kerken 13	
 DEEL 1: GELOOFSVRAGEN IN HET NIEUWE MILLENNIUM	
1. Verwarring over het zaligmakende geloof	19
Verondersteld geloof 20	Zelf schuldig 22
Hedendaagse ontwikkelingen 21	Alleen door het geloof 24
Afkeer van het ware geloof 22	Tweeërlei gelovigen? 24
2. Vierderlei schijngeloof	26
A. HET HISTORISCH GELOOF 26	Verworpen door de reformatoren 34
B. HET TIJDGELOOF 29	Geloofssystemen 35
C. HET WONDERGELOOF 30	Grote schade 36
D. HET VERONDERSTELD GELOOF 32	Ten slotte 37
Habitus en actus 32	
 DEEL 2: HET GELOOF NAAR DE SCHRIFT	
3. Het geloof volgens de grondtekst	41
A. HET OUDE TESTAMENT 42	Pistis van pisteuoo 47
He' ēmīn, van ' āman 42	Peithoo, peithomai, pepoithesis 48
Emounah 43	C. HET TOEVLUCHTNEMEND GELOOF 48
Chasah 43	Toevluchtnemen van Ruth 49
Batach 45	Toevluchtnemen van Hizkía 51
Samak 45	Toevluchtnemen van David 52
B. HET NIEUWE TESTAMENT 45	Toevluchtnemen van Paulus 53
Hupostasis 46	Belofte en vervulling 54

4. Geloven in het Oude Testament	56
1. HET GELOOF VAN ABRAM 56	Samengevat 69
De landbelofte 56	De tabernakel 70
Versterkt in het geloof 58	De oprichting van de tabernakel 70
Herhaling van de belofte 58	De tafel der toonbroden 70
De eerste ontmoeting met God 60	De gouden kandelaar 70
De kleingelovigheid van Abram 60	Het reukofferaltaar 71
Belofte en geloof 61	Het slachtofferaltaar 71
Rechtvaardiging des geloofs 62	Het koperen wasvat 71
Getuigenis van Paulus 63	De heilige zalfolie 71
Getuigenis van Jakobus 64	De twee zilveren trompetten 71
Conclusie 65	3. HOGEPRIESTER EN VERZOENING 72
2. HET GELOOF ONDER DE	De grote Hogepriester 72
MOZAÏSCHE TEMPEL- OF	De Verzoener 73
SCHADUWDIENST 65	De dag der verzoening 73
Verbonds- en geloofsrelatie 66	Verzoening voor het volk 74
De schaduwgodsdienst 67	Het offer 74
a. Zichtbaar 67	Het ware Offerlam 75
b. Hoorbaar 68	Drieërlei bediening 75
c. Tastbaar 68	Conclusie Oude Testament 76
d. Ruikbaar 69	
5. Geloof in het Nieuwe Testament	77
a. HET GELOOF IN DE EVANGELIËN 77	De apostel des geloofs 83
Het geloof duldt geen uitstel 78	Eigenschappen van het geloof 84
Het geloof verkrijgt vergeving 78	Het geloof als christelijke deugd 85
Het geloof omhelst Christus 79	Geloofshouding van de gehele mens 85
Het geloof rust in Christus 79	c. HET GELOOF IN DE GESCHRIFTEN
Het geloof weet van Gods	VAN JOHANNES 86
barmhartigheid 80	De apostel der liefde 86
Het geloof verricht wonderen 80	Geloof heeft Christus als Voorwerp 87
Gelovig ongelovig 80	Geloof is tot Christus komen 87
Niet zien en toch geloven 81	Andere eigenschappen 88
Geloofskennis en -vertrouwen 82	Samenvatting 89
De oogsttijd begonnen 82	
b. HET GELOOF IN DE GESCHRIFTEN	
VAN PAULUS 83	

6. Geloven bij de overgang van beide Testamenten	91
Schriftuurlijke bezwaren 91	
Discipelen waren al gelovigen 92	
Het geloof van de discipelen 94	
Geen heilsweg 95	
De weg van de Borg 96	
Gangen van Sions God en Koning 97	
De eerste bekeerden op de pinksterdag 98	
Catechismus 99	
Simeon en Anna 100	
Blijf bijbels 101	
7. Geloofstheologie in de kanttekeningen	103
Drieëndertig citaten 103	
Geloof en wedergeboorte 110	

DEEL 3: HET GELOOF VOLGENS DE BELIJDENISGESCHRIFTEN

8. Het geloof volgens de Heidelbergse Catechismus	113
Wat voorafgaat 113	
Structuur Zondag 7 tot Zondag 25 114	
ZONDAG 7 VRAAG 20 116	
Vergeving is noodzakelijk 116	
Niet automatisch zalig 117	
‘Door een waar geloof ingelijfd’ 117	
Een algemeen werk 118	
Overtuiging en kernteksten 119	
(G)een grijs vlak 119	
Ingelijfd vóór het geloof? 120	
Ingelijfd dóór het geloof 120	
‘... en al Zijn weldaden aannemen.’ 121	
ZONDAG 7 VRAAG 21 123	
Een levend of een dood geloof 123	
Een rechtvaardigend geloof 124	
‘Een stellig weten of kennis ...’ 125	
‘Wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft...’ 126	
‘Maar ook een vast vertrouwen ...’ 126	
Vereisten rechtvaardigend geloof 127	
‘Hetwelk de Heilige Geest’ 129	
‘Door het Evangelie ...’ 130	
‘In mijn hart werkt ...’ 130	
‘Vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is’ 131	
SAMENVATTING EN UITBREIDING 132	
Wat het geloof werkt 132	
Huwelijk 132	
Geloofservaring 133	
Waarop het geloof ziet 134	
Geloofszeekerheid 134	
De volharding des geloofs 135	
Waarom God het geloof schenkt 136	
Koninklijke waardigheid 136	
Zie op Christus 136	
ZONDAG 7 VRAAG 22 139	
Christen 139	
Christen-af 140	
‘Al wat ons in het Evangelie beloofd wordt’ 140	
Kerk van alle tijden: Ignatius 142	
Kerk van alle tijden: Luther 143	
Kerk van alle tijden: Calvijn 143	
‘hetwelk ons de Artikelen van ons (...) geloof’ 144	
‘in een hoofdsom leren’ 145	
Kerk van alle plaatsen 145	
De drie Personen 146	
Oneindige diepten 146	
De Bron van het geloof 147	
De belijdenis van het geloof 147	
Geen ‘misschientje’ en geen hoogmoed 148	
Volkomen overeenstemming 148	
Persoonlijk beleefd 149	

ZONDAG 7 VRAAG 23	151	Je hebt toch belijdenis gedaan?	156
Blijf bij Gods Woord en de Artikelen	151	De zekerste zekerheid	157
Ze weten niet wát ze geloven	152	Ken je de God van jouw Belijdenis?	157
Welke wonderen u níet moet geloven	153	Niet de minste afwijking	158
Welke wonderen u wél moet geloven	153	Bewaking van het geloof	159
Geen dode, dorre orthodoxie	155	Waarom zo afsnijdend?	159
Uit het Woord geput	155		
9. Het geloof volgens de andere belijdenisgeschriften			161
a. De Dordtse Leerregels	161	d. De Catechismus van Genève	167
b. De Nederlandse Geloofsbelijdenis	164	e. De Westminster Confessie	168
BUITENLANDSE		f. De kleine Westminster Catechismus	171
BELIJDENISGESCHRIFTEN	166	Overeenstemming	172
c. De Augsburgse Confessie	166		
DEEL 4: HET LEVEN UIT HET GELOOF			
10. Geloven in God Drie-enig			177
A. GELOOF IN GOD DE VADER	178	Het zaligmakende geloof	183
B. GELOOF IN GOD DE ZOON	181	De levensgang	183
Kroon van doornen	181	C. GELOOF IN GOD DE HEILIGE GEEST	183
Heilig bloed	181	De Heilige Geest en de discipelen	184
Onvergetelijke woorden	182	De Heilige Geest en de hoorders	185
De bezwaren	182	De Heilige Geest en de gelovige	185
11. Opwassen in het geloof			187
Geen filosofie	187	Opdat wij zouden weten	192
Lammeren en schapen	188	Een zeer wassend geloof	193
Opwassen in de genade	190	Geloof als een mosterdzaad	193
De zaligheid nu nader	190	Verzegeld met de Heilige Geest	195
Een tweede genade	191	Het schild des geloofs	196
De vastigheid van uw geloof	191	Verdiept, vernieuwd, verlevendigd	197
Bevestigd in het geloof	191		
12. De wandel des geloofs			198
Het leven des geloofs	199	Van kracht naar zwakheid	203
De wandel des geloofs	200	Uitrusting Oude Testament	203
De wandel in hoop	200	Uitrusting Nieuwe Testament	204
Waarlijk pelgrims	201	Laatste stukje reis	204
Van kracht tot kracht	202		

13. De beproeving des geloofs	206
Vernieuwd tot bekering 206	
Gelovige toevlucht tot God 207	
Beginsel van vreugde 208	
Een nieuwe natuur 209	
Verwacht van Hem genade 210	
14. De volharding des geloofs	211
Het waakzame geloof 211	
Bemoedigen van Christus 212	
Lijden om het geloof 212	
De goede strijd des geloofs 213	
Het triomferende geloof 214	
De zegepraal des geloofs 214	
De jubel van het geloof 215	
De zekerheid van het geloof 217	
Het geloof behouden 217	
Geloof in de Zoon Gods, het enige Offerlam 218	
Literatuurlijst	221

Verantwoording

Van vele kanten is mij gevraagd om nogmaals een boek te schrijven, nu over het geloof. Met het oog op de zorgelijke ontwikkelingen van onze tijd, acht ik het van groot belang om positief op deze vraag in te gaan. Het is niet zo dat ik mij hiertoe meer bekwaam acht dan anderen, maar het is mij gevraagd, dringend gevraagd, en ik wil me daaraan niet onttrekken.

Ik zie namelijk in de kerkelijke gemeenten en onder de ambtsdragereen grote zorg, vooral ook over de jeugd, maar ook ouderen willen er meer van weten. Er zijn zorgen, want de tijden zijn zeer ernstig en het einde aller dingen is nabij. Toch zijn er ook velen, die ernstig nadenken over het tegenwoordige en het toekomstige leven. Gezien de vele vragen die er leven, ligt het op mijn hart om met u allen mee te denken. Er is mij ook gevraagd om af en toe iets over mijzelf hierin te verwerken; ik heb dat gedaan, zij het met de nodige schroom. Anderzijds mag het misschien deze of gene tot vertroosting, bemoediging of onderwijs zijn.

Het onderwerp van dit boek is nauw verbonden met het vorige boek: *Wedergeboorte of schijngeboorte*. De daarin beschreven wedergeboorte is een vrucht van het ware zaligmakende geloof. Men wordt immers wedergeboren (en gerechtvaardigd) door het *geloof*. In mijn vorige boek heb ik duidelijk aangegeven welke dwalingen hierover zijn opgekomen, van wie die afkomstig zijn, welke ontwikkeling die hebben doorgemaakt en waar die worden verkondigd. Dat kunnen we nu dus geheel achterwege laten, want wie wedergeboren is, die gelooft, en wie *niet* is wedergeboren, die gelooft *niet*.

Mijn vorige boek vormt een goede basis voor het uitwerken van allerlei thema's die daarin kort zijn aangesneden. Een van deze thema's is het geloof, het ware, zaligmakende geloof, dat u in dit boek vindt uitgelegd. Tevens vindt u hierin een verdere uitleg over de wedergeboorte, zodat u dit boek in zekere zin kunt zien als een vervolg op het vorige. Geloof, rechtvaardigmaking, wedergeboorte, vernieuwing en verzegeling kunnen immers niet van elkaar worden losgemaakt.¹ Dat doet de nieuwe leer en theologie van onze dagen wel; die maakt er allemaal aparte belevingen van en verdraait daarmee de zin der Schrift. We kunnen ons wel afvragen hoe het komt, dat kerken

1 Zie hiervan o.a. de slotconclusie van hoofdstuk 7 en ook noot 321.

niet meer willen terugkeren naar de leer der waarheid en daarom gegronde argumenten van critici, bezwaarden, erkende theologen en wetenschappers negeren of wegwimpelen. Nooit mag identiteit de norm zijn of worden; dat mogen alleen Gods Woord en de daarop gegronde belijdenissen zijn. Die heb ik dus in heel dit boek centraal gesteld, waarbij ook de kanttekeningen een ruime plaats innemen; die vormen een schat, waarvan de waarde niet in woorden kan worden uitgedrukt. Als u dit boek goed leest, zult u schrikken van de leer die heden ten dage alom wordt gepredikt. Ik mag hiervan niet zwijgen, want het gaat over eeuwig wee of eeuwig wel. Uw bloed zal eenmaal van mijn hand geëist worden.

Schrift en belijdenis

In dit boek heb ik me bijna uitsluitend gericht op Gods Woord, de kanttekeningen en de belijdenissen. Daarnaast maakte ik gebruik van werken van Luther en Calvijn; slechts incidenteel citeerde ik een oudvader. Waarom deed ik dat? Omdat de Bijbel de enige bron is, en ik aan andere bronnen geen bijbels gezag kan en mag toekennen. Ook is het gevaar levensgroot dat andere bronnen over de Bijbel gaan heersen en daardoor allerlei dwalingen binnenkomen. Men heeft dan niet genoeg aan Gods Woord, maar er moet zogenaamde bevindelijke kennis bijkomen. Of om het anders te zeggen: de mens blijft de zaligheid zoeken in zichzelf en in zijn ervaringen of werken. Dat is buiten Christus! Mensen met veel verbeeldingskracht kunnen in hun gedachten veel ondervinden en van alles wonderen maken. De ware godsdienst is echter gegrond op het Woord van God. Het geloof in de beloften is daarvan een belangrijk onderdeel. Het geloof in Christus is volgens de Heilige Schrift onmisbaar tot de zaligheid. Uw en mijn enige ware bron is dus de Bijbel. Daarin staat deze ware godsdienst en dit ware geloof volmaakt beschreven.

Wat zegt de Bijbel over geloof? 'Bekeert u en geloof het Evangelie' (Mark. 1:15). 'Uw geloof heeft u behouden' (Luk 7:50). Denk aan de stokbewaarder en de kamerling. De Bijbel zegt: zij geloofden. Meer niet; heel eenvoudig: zij geloofden. Velen willen er bekeringsschema's bij hebben en stellen voorwaarden: eerst dit, dan dat, en dan nog wat anders; maar dat vindt u niet in Gods Woord. Bij die mensen ligt de zekerheid in bevindingen, in kenmerken, in gevoeligheden en waarnemingen; zo wordt de zekerheid verlegd van Gods Woord naar het zielenleven. U vindt dat ook terug in veel hedendaagse preken; daarin staat niet Christus, maar vooral de christen met zijn bevindingen centraal. De zaligheid ligt dan in de mens, in wat hij meemaakt, en niet meer alleen in Christus.

Vandaar dat ik dit boek alleen heb willen gronden op de Schrift en niet op mystieke menselijke gevoelens. Het gaat in de Schrift om de openbaring

van God en Zijn heil. Het gaat erom of wij die boodschap hebben geloofd of verworpen. Van een verondersteld geloof en een onbewust geloof, dat tegenwoordig alom wordt gepredikt, lezen we nergens, want dan hebben het Woord en de sacramenten weinig betekenis meer, maar de zaligheid is alleen door het geloof, door het bewuste geloof. Zondag 31 leert duidelijk dat ‘zo dikwijls als zij [de gelovigen, A.K.], de belofenis des Evangelies met een waar geloof aannemen, waarachtiglijk al hun zonden van God, om der verdiensten van Christus’ wil, vergeven zijn ...’ Die weg is helaas vervangen door een weg van het beleven van zogenaamde heilsfeiten en wat al niet meer. Het is zo in- en indroevig, dat veel bevindelijk gereformeerden zondag aan zondag een bevindelijke prediking denken te horen, terwijl ze vooral worden vermoeid met reeksen kenmerken en vragen over iemands gesteldheid.² Deze droevige prediking bindt de mensen lasten op die te zwaar zijn om te dragen.³ Nee, zo moet het niet, want met kenmerken en bevindingen kunt u niet zalig worden: Gods wet moet gepredikt worden en de verslagen en vernederde harten moeten worden bewogen tot het geloof in Christus.⁴ Het geloof in Hem is het kanaal waardoor Gods rechterlijke vrijspraak het verloren zondaarshart binnenstroomt (Rom. 3:21; Fil. 3:9). Voor uw persoonlijk zielenheil raad ik u aan vaak en veel in Gods Woord te lezen als het enige kompas. Keer ermee tot uzelf in en overdenk het. Vraag God of Hij u wil leiden in Zijn waarheid. Lees ook de werken van de reformatoren en de oudvaders uit de zeventiende en achttiende eeuw, die in het spoor van de Dordtse Synode gingen; ook dat kan de Heere zegenen.

Nood der kerken

Geliefde lezer, onder dit schrijven heb ik steeds op onze nood en op de nood der kerken gezien. Men is zo ver afgegleeden van de waarheid, het goud is zo verdonkerd. Voortdurend heb ik in mijn schrijven de belangen van onze ziel en die van de gemeenten in ons kerkelijk leven in de breedste zin van het woord voor ogen gehad. Ik voel goed dat het om ons eeuwig welzijn gaat. Hier mogen we niet lichtzinnig mee omgaan. Veelal moeten we daarom veel droefheid hebben. U zult mij vragen: waarom? Wel, we moeten toch weten dat onze zonden vele zijn; de zonden van onszelf en ook die van anderen. Kerkelijk en ambtelijk maken wij schuld. We moeten niet vergeten dat wij en onze gemeenten in hun zonden voortdurend de Heere tegenstaan. De kerken zijn in veel situaties van de Heere afgeweken. Dit moet ons smarten en zodanig drukken, dat we tot de Heere terugkeren.

2 Kol. 2:20.

3 Luk. 11: 46.

4 Matth. 11:28.

In de tijd der reformatie was de heilszekerheid een onlosmakelijk kenmerk van het geloof. De rechtvaardiging door het geloof stond in het middelpunt. Helaas trad kort na de Dordtse Synode het verval reeds in. Men verwarde redelijk inzicht met geloofszekerheid en zocht de grondslag van het geloof in persoonlijke bevinding, zoals ik net aangaf, en ontwikkelde een lange reeks ervaringen, die alleen in het meest gunstige geval tot zekerheid konden leiden. De zekerheid lag dus niet meer in het geloof, maar in persoonlijke en ondefinieerbare gewaarwordingen en ervaringen. Geloof werd een weg van bevindingen, van zuchten en van klagen. In plaats van de rechtvaardiging door het geloof, kwam een valse roomse wedergeboorte die niet met het geloof samenviel, maar eraan voorafging, onbewust. Een simpele en vage geestelijke verandering of bewogenheid werd gesteld tot kenmerk en beginpunt van het geestelijke leven. Door een lange weg van twijfelen kon men ten slotte tot meer geestelijke en bevindelijke zekerheid proberen te geraken. De bijbelse prediking dat God goddelozen rechtvaardigt en vijanden met Zich verzoent, is krachteloos geworden, want nu worden ‘wedergeborenen’ gerechtvaardigd. Zo heeft men het geschreven Woord verlaten en dat vervangen door het bedrieglijke en ondoorgrondelijke gevoelsleven van de mens. Het is niet meer: eerst geloof en dan wedergeboorte, maar: eerst wedergeboorte en dan geloof. Dat houdt feitelijk in dat we alleen al door deze verzonnen wedergeboorte kunnen zalig worden en dat het geloof niet noodzakelijk meer is tot zaligheid. Men beweert ook dat de meesten van Gods kinderen niet tot de rechtvaardigmaking komen; u begrijpt dat zo alles van z'n plaats raakt. Daarom houd ik het alleen bij Gods Woord en de belijdenissen, die moeten voor ons genoeg zijn.

Bij de zonden van de gemeente moeten we denken aan de woorden van de Heere Jezus. Zijn we, zoals Hij in Zijn bergrede⁵ zegt, nog wel een stad op de berg of een lichtende kaars of een zoutend zout?⁶ Gaan we als kerk niet op in de wereld en de begeerlijkheden? Houden we de waarheid van God niet in ongerechtigheid ten onder? Zijn we op de goede weg of sloegen we een of ander dwaalspoor in? Laten we ons in met allerlei verwerpelijke zaken? Gaan we in de zelfgenoegzaamheid op? Houden we op onze eigen manier kerk? Beoefenen we niet de ware, maar een eigenzinnige godsdienst? Ziet u dan niet, hoe we God verlieten en Hij van ons week? Dat de Heere toch nog eens aan Zijn erfdeel mocht gedenken. Vraag toch of Hij de hof van de kerk nog eens met Zijn Geest wil doorwaaien. Menigmaal bracht Hij haar in de smeltkroes der ellende, om haar, als door het vuur van een hete oven,⁷ te

5 Matth. 5:1.

6 Matth. 5:13-16.

7 Ezech. 24:12,13.

doorlouteren gelijk men het zilver loutert.⁸ Zo krijgt het bloed en het offer van Christus weer zijn waarde. Het gaat toch om Zijn eer, roem en heerlijkheid.

Laten we toch onze afwijkingen in leer en leven inzien.⁹ De kennis van de waarheid lijkt zo langzamerhand te zijn geweken. Er wordt wat gefantaseerd onder het mom van het echte leven en het ware geloof uit God. Men pleistert graag met loze kalk.¹⁰ Ontdek het toch. Ik weet wel dat daar Gods Geest voor nodig is, maar misschien mogen onze ogen nog opengaan voor de dwalingen die onder ons heersen. Deze liggen verbloemd en bedekt onder een schijn van waarheid. Het is vreselijk om al dat zielsbedrog waar te nemen, laat staan dat u erin verstrikt ligt.

Persoonlijk

Ik wil u allen, wie u ook bent, heel ernstig het volgende vragen: Weet u van het ware geloof in Christus? Bent u bekend met het werk van de Heilige Geest? Kent u de waarachtige bekering tot God? Oefent u, ook na genade, de dagelijkse bekering? Zoekt u werkelijk uw behoud in Christus Jezus alleen? Hebt u ooit iets van het bloed tot vergeving van al uw zonden gezien? Leeft u dicht bij God? Als deze dingen niet bij u zijn, leeft u nog midden in uw zonden. Wat is het toch nodig dat God u uw zonden vergeeft. Dit kan alleen in Jezus' bloed. Hij vergeeft u alleen *door of uit* genade. Hieruit verkrijgt u uw rechtvaardigheid door het geloof in Jezus Christus. Op deze wijze delgt God uw schuld uit. Zo wil Hij uw ongerechtigheid niet meer gedenken. Hij werpt die weg in de grondeloze diepte der zee, de zee van de eeuwige vergetelheid (Micha 7:19). Vermeerder dan uw schuld niet door zo door te leven. Stapel niet zonde op zonde, maar neem door het geloof in Jezus de toevlucht tot God.

Ik wil enkele personen hartelijk bedanken voor hun medewerking aan deze uitgave. Allereerst de uitgever J.M. Vermeulen te Meteren, die het uitgeven van dit boek mogelijk heeft gemaakt. Hij was hierin bijzonder betrokken en bezorgde mij weer vele goede wenken. Ook het redigeren en corrigeren van de tekst is weer van zijn hand geschied. Opnieuw mag ik terugzien op een

8 Ezech. 22:20.

9 Wilt u alle geboden vervullen, van kwade begeerten en zonden vrij zijn, zoals de wet van u eist? Zie hier is het: geloof in Christus, in Wie alle genade, gerechtigheid, vrede en vrijheid aan u beloofd wordt. Geloof u, dan hebt u - geloof u niet, dan hebt u niet! M. Luther, *Von der Freiheit eines Christenmenschen*, 1520, vgl. WA dl. 7, p. 24, 10-13.

10 Ezech. 13:10,11,14,15; 22:28.

goede samenwerking met deze uitgever. Vervolgens dank ik mijn vroegere leermeester in de grondtalen¹¹, ds. W. Pieters te Garderen, voor het controleren van de grondtekst. Ook wil ik de meelezers hartelijk dankzeggen voor de integere wijze waarop zij de stukken nazagen en soms becommentarieerden.

Ten slotte wens ik u allen, dat u zich mag verheugen in Gods heil. Dat vangt aan als God u onder Zijn kinderen stelt. U bent alleen door het geloof in Christus rechtvaardig voor God. Zo bent u een juweel in de kroon van de Zaligmaker. Hij betoont aan u Zijn welbehagen (Ps. 147:11). Hij ziet u in Christus aan. Rust niet aler u hiervan weet. Daartoe mocht de Heere het lezen van dit boekwerk zegenen, tot eer van Zijn Naam en tot heil uwer kostelijke zielen.

Uw dienaar in Christus Jezus,
Ds. A. Kort

Krimpen aan den IJssel, 14 januari 2015.

11 Grieks en Hebreeuws.

DEEL 1

GELOOFSVRAGEN IN HET NIEUWE MILLENNIUM

HOOFDSTUK 1

Verwarring over het zaligmakende geloof

We staan aan het begin van de verklaring van een zeer belangrijk onderwerp. We mogen ons hierin niet bedriegen. Gods Woord kent slechts twee wegen: we geloven wél of we geloven niet. Wat mensen hierover zeggen is niet doorslaggevend. Gods Woord leert: ‘Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zoon Gods’ (Joh. 3:18).

Laat ik mijn boek beginnen met een verhaal over een vader en een zoon. De vader was ouderling, een ambt dat hij met veel overgave bekleedde. Hij en zijn vrouw achtten zich bekeerd, want ze waren gedoopt, hadden Belijdenis des Geloofs afgelegd, leefden zo het scheen keurig naar Gods Woord en gingen trouw ten Avondmaal. Hun kinderen leefden midden in de wereld en gingen alleen naar de kerk omdat het moest, dus puur voor de vorm. Totdat de Heere een van hen stilzette op zijn levenspad en hem overtuigde van zonde, gerechtigheid en oordeel. Die zoon stelde zich nu van harte in de weg van Gods inzettingen om het Woord ter zaligheid te horen. Hij onderzocht ook veel de geschriften der ouden en kerkte in de week, met zijn om redding smekende ziel, ook in naburige gemeenten waar men de oude gereformeerde waarheid verkondigde. Zijn huisgenoten deden dat niet, maar hem was geen afstand te ver; soms kwam hij pas rond middernacht thuis. Hij merkte al vlug dat in zijn eigen kerk er in de prediking iets niet klopte. Na veel lezen en onderzoek in Gods Woord kwam hij erachter, dat in zijn kerk de veronderstelde wedergeboorte, de onbewuste-wedergeboorteleer werd gepreekt. Hij voelde zich daar niet meer thuis vanwege die tegen Gods Woord indruisende leer. Hij begeerde een ontdekkende prediking, met als kernzaak niet de rechtvaardiging van de wedergeborene, maar de rechtvaardiging van de goddeloze. Het werd hem op het laatst moeilijk om de diensten in de eigen kerk te bezoeken, waar hij beluisterde: mensen die gedoopt zijn en iets van hun ongelukkige staat beleven, zijn wedergeboren, zijn levend gemaakt, zijn

kleingelovigen, die aan het Avondmaal mogen deelnemen om hun geloof te versterken. Hij voelde dat het anders was, dat hij het rechtvaardigend geloof in Christus miste en dus ook niet kon versterken, en dat hij in zijn kerk dus werd bedrogen voor de eeuwigheid.

Hij probeerde met zijn vader over deze dingen te spreken, maar die kon er heel moeilijk uitleg over geven en ging er dus maar nauwelijks op in. Hij keek er preken op na, las in de dogmatiek van een van zijn dominees, probeerde er in een kerkblad iets over te vinden, maar kwam er niet uit. De jongen sprak er nogmaals over, maar vader deed er steeds weer het zwijgen toe en zei dat de leer van zijn kerk nu eenmaal goed was. Na enige tijd verslechterde de verhouding tussen beiden. Moeder stelde zich aan vaders kant en het huiselijk leven werd uiteindelijk ernstig verstoord. Vooral de zondagen werden een kwelling voor allen, en de ouders vonden het beter dat de zoon dan maar uit huis ging en op een andere plaats werk ging zoeken. Vooral voor vader, toch een bespraakte ouderling, bleef het moeilijk, werd het zelfs onmogelijk om over die geloofszaken te spreken. U kunt wel begrijpen hoe zwaar het leven voor de jongen werd. Totdat ze op zekere dag samen in de woonkamer waren en de zoon vol emotie zei: 'Maar vader, waarom dan toch, waarom is dit nu de enige uitweg voor mij om dan maar weg te moeten?' Vader keek hem aan, liefdevol, zoals hij lange tijd niet gekund en gedaan had, hij zuchtte diep en aarzelde, maar overwon zich, zijn weerstand om iets over deze zaken te zeggen, brak, en op dat moment sprak hij: 'Mijn jongen, mijn lieve jongen, ik hou van je en daarom zal ik je zeggen waarom het zover gekomen is. Weet je hoe het werkelijk is? Ik kan je op grond van Gods Woord niet tegenspreken, nee, dat kan ik niet, maar als jij gelijk hebt, heb ik ongelijk, dan heb ik me bedrogen, en dat voor eeuwig, en dat kan ik niet aanvaarden, en dat kan ik niet erkennen, en daarom moet jij het huis maar uit. Dat is dan maar het beste, want dan houd jij het jouwe en dan houd ik het mijne en dan zien we later wel wat het wordt.'

Verondersteld geloof

Als u dit goed leest, zult u merken dat velen - ook deze vader - niets meer moeten hebben van de ware leer van Gods soevereine genade en van het bevindelijke leven uit God. U ziet het aan het schrijnende verhaal: het belijden wordt voor leven gehouden, het is geen harten-, maar hoofdwerk geworden. Veel mensen geloven dat ze het ware geloof bezitten, maar zij hebben geen grond in het Woord van God. De leer van het veronderstelde geloof heeft vat op hen, maar ze zullen daarmee voor eeuwig bedrogen uitkomen. Hun geloof berust op inbeeldingen en hun wedergeboorte is niet anders dan een uitwendige gedrags- of gemoedsverandering. Helaas, de leer van het veronderstelde geloof versloeg haar tienduizenden, ook en vooral in

de bevindelijk gereformeerde kerken. De nieuwe generatie volgt hen hierin en stort de kerk en de volgende geslachten in een nog diepere ellende. Zo verdwijnen de laatste restjes gereformeerde waarheid snel uit Nederland. De duivel gaat rond als een briesende leeuw, zoekende wie hij mag verslinden. Met name in het nieuwe millennium, met talloze communicatiemogelijkheden, denk aan internet, probeert hij jong en oud af te leiden of af te houden van de ware, redelijke godsdienst en komt hij als een engel des lichts.

Hedendaagse ontwikkelingen

Vooraf jongeren staan aan veel verleiding bloot. Ik zal enkele voorbeelden en indrukken van hun leefwereld geven. We zien vaak dat ze terecht komen bij voorgangers die het stuk der ellende mijden; ontkennen doen ze het niet, want dat zou tegen de gereformeerde leer zijn, maar de nadruk erop is weg. O, laten we toch aan die oude beproefde leer vasthouden. De markt van het kerkelijke gebeuren biedt een scala van dominees aan.

Jongeren krijgen zoal te horen: naar de kerk? Je kunt ook op internet goede dominees horen, kies maar uit wie je het beste past. We moeten kijken naar wat ons bindt en niet naar wat ons scheidt. We geloven toch allemaal in Jezus? En met al die vormengodsdienst kom je er ook niet, nee, je moet met Jezus bezig zijn, Hem aannemen en in Hem geloven. Dat behoudende is uit de tijd, dus je moet iets zoeken waar je wat mee kunt. Stap dus over naar kerken met voorgangers zonder dogma's, leerstellingen, wetjes en regels. Het gaat om een direct en een puur geloven. Je mag komen zoals je bent. Keer je af van dat benauwde en dat bekrompene van die traditionele kerk. Je moet wat uitstralen van de blijdschap in het geloven. De Heere wil niet dat je zo somber doet en steeds weer aan dood en eeuwigheid denkt. Neem Jezus aan en je bent van dit alles verlost. Die gereformeerde leer? Dat zaligmakend geloof? Daar word je depressief van en als je niet uitkijkt, kom je in een inrichting terecht. Dit zijn maar een paar voorbeeldjes van wat tegenwoordig te horen is!

Als jullie om je heen kijken, weet je het ook niet meer, jeugd. Er is veel veranderd in de 'bevindelijk' gereformeerde gezindte. Uit gesprekken met de ouderen hoor je dat er vroeger in je kerk maar vijf, zes, zeven avondmaalvaarders waren; mensen van wie veel uitging, die ingetogen en in de vreze des Heeren leefden. Nu zie je er vijftig, zestig, zeventig aan het Avondmaal zitten, onder wie veel wereldsgezinde mensen. Dat kun je zien aan hun levensstijl. Je ziet een groot verschil en je vraagt je af wat het echte geloof is: dat van vroeger of dat van nu. Jonge vrienden, ik zal proberen het uit te leggen. Weet je hoe dit komt? Men kent God, onze Maker en Christus, de Middelaar Gods en der mensen niet meer, maar toch waant men zich een kind van God. Dat geloof is het echte niet. Bovendien heeft men het geloof

van het daadwerkelijk geloven afgescheiden. Geloof is meer beschouwing en theorie geworden, dan een geloven met het hart. Ik zie je denken: maar dat kan toch niet? Nee, dat kan ook niet, maar toch is het zo gegaan en het gebeurt nog steeds. De kerk in onze dagen is ver van de leer der Schrift en de praktijk der godzaligheid afgeweken. Van de Schrift afgeweken? Ja, die geloofsvervalsingen zijn een vruchtgevolg van het verlaten van God en Zijn Woord. Daarmee is een grote donkerheid in de kerk gekomen. Het ware geloofsleven wordt gemist. Bij veel mensen berust alles op onzekerheid. Men heeft de zekerheid afgescheiden van het geloof. En weer denk je: een geloof zonder zekerheid is toch onmogelijk; wat heb ik aan zo'n geloof? Ja, dat is het ook, je hebt er niets aan. Maar toch denkt bijna iedereen zo: ze spreken over onbewust geloof, dat is eigenlijk een verondersteld geloof, ze spreken over een hebbelijkheid van het geloof. Ik weet het, dat heb je in je Bijbel nog nooit gelezen. Ik zou er nog veel meer van kunnen zeggen, maar je leest het allemaal in dit boek. Ik hoop van harte dat het lezen ervan je tot zegen mag zijn. Het kan je losmaken van die onbijbelse leer en die onschriftuurlijke opvattingen van mensen.

Afkeer van het ware geloof

Ik moet dus in het vervolg van dit boek wel zeer nauw onderscheid maken en Gods Woord en de belijdenissen op de voet volgen. Ik ben me ervan bewust dat de kerk steeds weer gereformeerd moet worden. Lauwheid, vormelijkheid, zelfgenoegzaamheid en ingezonkenheid doen het kerkelijke leven kwijnen. Dit gaf in het verleden vaak een voedingsbodem aan evangelische bewegingen, sekten en stromingen. Hun ontstaan en doen zijn vaak een reactie op de koudheid en de liefdeloosheid die er in de kerk kunnen heersen. Dit is niet alleen een verschijnsel op kerkelijk gebied, maar ook in de wereld. Een mens wil in onze koude, materialistische wereld warmte en geborgenheid. Wanneer die in het christendom niet te vinden zijn, vervalt men in de ideologieën van religieuze bewegingen, maatschappelijke organisaties, politieke stelsels of de oosterse mystieke godsdiensten.

Bij de evangelischen is dit verschijnsel doorgaans als een vuur dat hoog opbrandt, maar spoedig weer dooft. Ze geloven in een Jezus, maar niet in de Christus der Schriften. Andere mensen houden het voor gezien in de kerk, want de wereld lacht hun toe. Vaak is er geen houden meer aan, wanneer men de oude paden verlaat. Nee, we moeten ons geluk niet in de wereld zoeken, en de zaligheid niet in de godsdienst zoeken, maar alleen bij de Heere.

Zelf schuldig

Ik moet bekennen dat ik daaraan zelf schuldig was. Als de Heere niet had ingegrepen, was ik daardoor in zeer korte tijd naar de rampzaligheid gereisd.

Dit geldt ook voor een eigenwillige godsdienst. Ik heb vroegere vrienden gezien, die op deze manier hun eeuwig ongeluk tegemoet gingen. Zij waren over de schuld heen gestapt en hadden een Jezus aangenomen, Die God hun niet geschonken had. Met hun ingebeeld geloof zijn ze te gronde gegaan.

Sommige vrienden probeerden mij, toen ik in mijn ongeluk liep, voortdurend hun geloof op te dringen. Hoewel ik van godsdienst geen verstand had, voelde ik het bedrog hiervan. Ik kon nimmer jaloers op hen worden, hoe diep ongelukkig ik ook was. Hun ijver was ongekend. Vrijmoedig, juichend en evangeliserend vulden ze de tijd. Maar ik heb ook hun einde gezien: droevig en ellendig liep het af. Er was geen wortel in de goede aarde; God wist er niet van. Het was niet meer dan een wonder- of tijdgeloof. Geloof me, jonge mensen, het gaat nooit buiten de schuld en buiten Gods recht om. We zijn kinderen van Adam, met alle gevolgen van dien; ellendig, hulpeloos en verloren. Dit leren we door het ontdekkende werk van Gods Geest.

Ik was toen 23 jaar, maar dat betekent wel 23 jaar te lang gezondigd tegen een goeddoend God. Overtuigingen had ik genoeg, maar ik leefde eroverheen. Toen God me arresteerde, was het afgelopen. Mijn zonden werden mij ordentelijk voor ogen gesteld in het licht van Zijn aangezicht, dat van heiligheid en gerechtigheid blonk. Niet de beloften waren voor mij, maar Gods oordeel was voor mij. God toornde rechtvaardig over mij. Gods wet verdoemde mij. De hel en eeuwige afgrond gingen voor mij open. Het werd een verloren zaak en ik mocht het oordeel billijken. Maar Christus kwam tussenbeide. De hemel was over mij bewogen en de Heere rukte mij als een brandhout uit het vuur. De Zaligmaker ontdekte Zich aan mijn ziel. Mijn zonden werden mij vergeven en mijn schuld werd verzoend door de offerande en het bloed van Christus. De volle vrede daalde in mijn ziel. Mijn hart werd overstort en vervuld van Zijn liefde. Hij leidde mij terug naar de val. Ik zag mij als een gevallen menskind, geheel melaats en zondig. God liet mij de paradijselijke staat zien; Hij had mij goed en naar Zijn beeld geschapen. Mijn val in de zonde was mijn schuld. Voorts trok Hij mijn geest naar de eeuwigheid. Hij verklaarde Zijn liefde jegens mij. God kende en liefde mij van eeuwigheid en had mij daarom getrokken met goedertierenheid (Jer. 31:3). Ik zonk weg onder de goede woorden, die God tot mijn ziel sprak.

Zo weet elkeen die God vreest echt wel hoe hij aan de zaligheid komt. Deze komt van God door Christus. Christus is de verdienende oorzaak van die zaligheid. Daar blijft alleen het wonder over; het wonder van God; het wonder van Gods vrije genade. Dat wonder steunt op het verkiezende welbehagen Gods. Christus is de Middelaar. Door Zijn bloed is de vergeving.

Alleen door het geloof

Het mes van Gods recht snijdt scherp en zal er die gehele verdorven pit uithalen, zal de gelovige gezond en geheel genezen zijn. Ontdekking, ontgronding en afsnijding is de weg om tot de genade en de kennis van onze Heere Jezus Christus te komen. Door het geloof in Zijn Naam, ja, alleen door dat geloof zal de zondaar leven, en in Zijn bloed zal hij gereinigd zijn van al zijn zonden. De zonden worden hem van Godswege ontdekt. God houdt hem Zijn heilige wet, de spiegel van Zijn volmaaktheid voor ogen, en de zondaar bekent en beweent al zijn ongerechtigheden. Dit gaat gepaard met een levend godsgemis.

Luister toch niet naar uw eigen hart, want dat is bedrieglijk. Pas op voor een aangeprept geloof en een ingebeelde bekering. Gelukkig zijn er ook nog mensen die deze zaken goed willen onderzoeken. Zoek het vooral in Gods huis en in de eredienst; daar wil de Heere wonen, werken en verheerlijkt worden. Onder de oude en beproefde waarheid worden de knopen ontbonden en de raadsels opgelost. Laat de onderlinge bijeenkomsten niet na, waarin God de gemeenschap met Zijn Kerk onderhoudt. Kom met uw vragen en nood maar voor Gods aangezicht. Beweeg u onder de middelen der genade zoals we die in de instellingen Gods vinden. Menigeen is daar de bediening van Gods Woord tot zegen geweest. Men heeft Gods huis daarom wel de werkplaats van de Heilige Geest genoemd. Gelukkig zendt en houdt de Heere op verscheidene plaatsen in ons land nog Zijn getrouwe knechten, die de volle raad Gods verkondigen. Ook worden ouderlingen nog gebruikt om ons de leer der ouden voor te stellen.

Tweeërlei gelovigen?

Een vreemde vraag, misschien: kunnen gelovigen verloren gaan? Die vraag is niet zo moeilijk te beantwoorden, want niet alle gelovigen zijn *ware* gelovigen. Gelovigen kunnen dus verloren gaan. Denk maar aan de vijf wijze en de vijf dwaze maagden (Matth. 25:1-13). De laatsten misten de olie van de Heilige Geest in hun hart. Ze hadden wel de gedaante van de godzaligheid, maar ze misten het wezen. Het wezen van de godvruchtigheid is een vrucht van de bediening des Geestes. Ze hadden wel de lamp van de belijdenis in de hand, maar hadden niet het ware geloof in het hart. Ze verspreidden wel enige spranken van licht in hun uitwendig godsdienstig leven, maar hun ziel was en bleef onverlicht. Wat hadden dan de vijf wijzen, namelijk Gods kinderen, boven de vijf dwazen, de dode belijders? Zij hadden de zaligheid in God. Wat is die zaligheid, zult u mij vragen? Dat is de vergeving die God door Jezus Christus aan de uitverkorenen schenkt. Zegt David niet, dat zodanigen welgelukzalig zijn? Hun zonden zijn voor het heilig oog des Heeren bedekt door het allesreinigende bloed van Christus (Ps. 32:1). De

gerechtigheid van de Zaligmaker redde hen van de dood. Door Zijn offer bluste Hij de toorn Gods, welke rechtvaardig lag op het ganse mensdom. De uitverkorenen rukte Hij uit de macht van satan. Hij stond hun omkomen niet toe en verloste hen uit al hun angsten. Zo werd Hij de gelovigen tot heil.

Lezers, u ziet het, het is hoog nodig dat we stilstaan bij de kenmerken van het schijn geloof, alvorens over te gaan tot het zaligmakend geloof, want het zojuist geschetste proces stopt echt niet. Ik voel me daarom gedrongen om u in het volgende hoofdstuk het schijn geloof wat breder te verklaren.